

чи інших ситуацій. За допомогою побудови сучасних управлінських моделей відбувається скорочення кількості впливових змінних величин після оцінки суттєвості впливу їх на кінцевий результат. Таким чином, залишаються найбільш впливові змінні складові, що дає менеджерам змогу об'єктивно описати кожну змінну зокрема, а також порівняти їх вплив між собою [2, с.25]. Праця менеджерів має багатоцільовий характер, тому цілі менеджменту класифікують за багатьма критеріями, зокрема, такими як: період встановлення, зміст, структура, середовище, пріоритетність, вимірювання, повторність, ієрархія, розвиток життєвого циклу товару. За періодом встановлення та терміном досягнення кінцевого результату цілі менеджменту можуть поділятися на стратегічні, тактичні та оперативні [4, с.120].

Список використаних джерел

1. Виханский О.С. Менеджмент / О.С. Виханский, А.И. Наумов// 1999. – 528 с.
2. Завадський Й.С. Менеджмент: «Management» / Й.С. Завадський// К. – Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1998. – Т.1. – 542 с.
3. Кабушкин Н.И. Основы менеджмента: Учеб. пособие. – 2-е изд., испр. и доп. /Н.И.Кабушкин// М.: ТОО «Остожье», 1999. – 336 с.
4. Казанцев А.К. Практический менеджмент: в деловых играх, хозяйственных ситуациях, задачах и тестах: Учебное пособие / А.К. Казанцев, В.И.Подлесных, Л.С. Серова // М.: ИНФРА-М, 1998. – 367 с.
5. Тейлор Ф. Принципы научного менеджмента, книги пособие / Ф. Тейлор// 2000.–423с.

Нейверт Сергій Іванович,

студент напряму підготовки 6.03060101 «Менеджмент»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський.
Науковий керівник: к.е.н, доцент Мушеник І.М.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Процеси, що йдуть у цивілізованому суспільстві роблять підприємство усе більш складною системою, оскільки ускладнюються інтереси персоналу і споживачів продукції підсилюється взаємовплив науково-технічного прогресу і соціально-духовної сфери. З цієї причини ускладнюються і процеси керування підприємством. Зростає значимість системно-аналітичної діяльності, що забезпечує цілісність у розвитку підприємства як системи. Не тільки в діяльності менеджера розпорядчі функції замінюються на інтелектуальну роль, але тенденція інтелектуалізації характерна в цілому для колективу сучасного підприємства.

Таким чином, метою даної роботи є вивчення системного аналізу в сучасному менеджменті. Для досягнення мети необхідно вирішити завдання:

- визначити сутність системного аналізу і виділити основні його принципи;
- розглянути підприємство як цілеспрямовану систему;
- досліджувати цільовий підхід до формування підприємства як системи.

Інформаційною базою дослідження послужили матеріали навчальних посібників з системного аналізу, а також матеріали, знайдені в мережі інтернет.

Сьогодні системний аналіз являє собою широко застосовуваний методологічний інструмент в галузі аналізу, проектування і вдосконалення різних економічних систем, у тому числі і підприємства. Системний аналіз визначається: як сукупність правил для вирішення складних проблем; як комплексна нормативна методологія аналізу та синтезу складних систем; як способи дослідження складних проблем вибору в умовах невизначеності; як нормативна методологія для вирішення складних проблем в умовах зміни зовнішніх впливів, яка ґрунтується на системному підході.

Системний аналіз ґрунтується на системному підході до вирішення проблем, що у разі складних систем великого масштабу є єдиною гарантією прийняття рішення, близького до оптимального.

Сутність системного підходу полягає у вирішенні окремих проблем, що підкоряються рішенням проблем, спільних для всієї системи в цілому. Для того, щоб системний аналіз при вирішенні конкретних проблем давав очікуваний ефект, необхідно забезпечити дотримання визначених принципів, що впливають в першу чергу з системного підходу :

1. Принцип спільності систем. Визначення системи, вибір, опис її входів і виходів має бути здійснено таким чином, щоб незначні відхилення на входах не приводили до суттєвих змін у поведінці системи.
2. Принцип моделювання. Дві системи, що мають однакові входи і виходи, функції та поведінку вважаються однаковими незалежно від того, як відбувається процес трансформації входу і виходу.
3. Принцип відносності мети. При описі мети немає необхідності описувати її в усіх подробицях. Значно простіше створити кілька моделей досліджуваної системи в залежності від типів завдань, які треба вирішити.
4. Принцип єдиного критерію. Головним критерієм для кожної приватної завдання повинна бути ефективність системи в цілому.
5. Принцип правильного формулювання проблеми. Необхідно максимально точно визначити суть проблеми у всій її глибині, а також мета рішення і критерії оцінки.
6. Принцип системної спрямованості. При розбитті декомпозиції загальної проблеми, завдання на складові необхідно послідовно забезпечити нерозривність істотних зв'язків між складовими, щоб постійно бачити систему в цілому.

Отже, для проектування будь-якої системи, наприклад, фірми, спочатку визначаються потреби заради задоволення яких вона і створювалася. Спочатку цей проект повинен носити строго ідеалізований характер, тобто намічаються найбільш бажані цілі. Якщо ж діяти звичайними методами, то, швидше за все, ми намітимо собі тільки такі цілі, для досягнення яких, як нам здається, існують реальні кошти.

Таким чином системний аналіз є прикладною наукою, націленою на з'ясування причин реальних складнощів, що виникають зазвичай перед конкретною організацією, установою, підприємством, колективом і на вироблення варіантів їх усунення. У найбільш розвинутій формі системний аналіз включає і безпосередній практичне покращує втручання в проблемну ситуацію. Для того, щоб системний аналіз при вирішенні конкретних проблем давав очікуваний ефект, необхідно забезпечити дотримання визначених принципів.

Процеси, що йдуть у цивілізованому суспільстві роблять підприємство усе більш складною системою, оскільки ускладнюються інтереси персоналу і споживачів продукції, економічна, політична і екологічне середовище, підсилюється взаємовплив науково-технічного прогресу і соціально-духовної сфери. З цієї причини ускладнюються і процеси керування підприємством. Зростає значимість системно-аналітичної діяльності, що забезпечує цілісність у розвитку підприємства як системи.

Список використаних джерел

1. Виханский О.С. Раздуми про менеджмент. «Інший» менеджмент: час змін/ О.С. Виханский // Російський журнал менеджменту. - 2004. - № 3.- С. 105-126.
2. Комарова Н.В. Теоретичні основи менеджменту/Н.В. Комарова// Курс лекцій. - М., 2005. – С. 28-32
- 3 Райченко А.В. Загальний менеджмент/А.В. Райченко// підручник для програми МВА. -М., 2006. – С. 264 – 269
4. Кравченко А.І. Історія менеджменту/Кравченко А.І.// Навчальний посібник для студентів вузів. - М., 2006. – С.86-93

Нестерук Ірина Валеріївна,

студентка спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства»

економічного факультету Кам'янець-Подільського

національного університету імені Івана Огієнка,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ткачук В. В.

ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Процес відтворення характеризується оновленням основних засобів. В економічній літературі відсутнє чітке трактування категорії “оновлення”, що перешкоджає однозначній характеристиці процесу розширеного відтворення й оцінці технічного стану основних засобів.

Відтворення основних засобів за В.С. Котковським являє собою інтегровану, органічно пов'язану цілісну систему економічних, організаційних і правових форм та методів господарювання, спрямованих на впровадження прогресивної і принципово нової техніки, комплексної модернізації основного капіталу [1, С. 4-7].

Інший економіст – О.В. Пасько – вважає, що відтворення основних засобів – це процес, що складається з двох груп чинників: ендогенних (розмір нарахованої амортизації, відповідність суми нарахованої амортизації, конкурентної стратегії підприємства, використання нарахованої суми амортизаційних коштів), які перебувають у сфері впливу конкретного підприємства, та екзогенних (уряд, економіка, технологія, суспільство), які перебувають у сфері впливу державних органів управління [2, С. 4-16].

Незважаючи на кризовий стан економіки країни, загальну фінансову неспроможність сільськогосподарських товаровиробників дослідження стану та динаміки основних засобів сільськогосподарських підприємств

Для забезпечення безперервного процесу відтворення основних засобів у необхідній підприємству структурі необхідне формування спеціальних фондів відшкодування, які б забезпечували покриття витрат на просте відтворення та нарахування зносу [3, С. 4-8]. Формування спеціальних фондів на підприємствах є недоцільним, тому що безперервність процесу відтворення можна забезпечити мобілізацією і цільовим використанням коштів амортизаційного фонду.

Т.М. Старицький стверджує, що відтворення основного капіталу – це процес постійного повторення його виробничого використання, зносу, амортизації, підтримки в робочому стані через здійснення ремонтів і відновлення в природі. При аналізі відтворення основного капіталу він пропонує застосовувати показники його руху (коефіцієнт обороту, коефіцієнт зростання, коефіцієнт вибуття, коефіцієнт оновлення, коефіцієнт сукупного відтворення), стану (коефіцієнт зносу, коефіцієнт придатності) та ефективності використання [4, С. 4-7; 5, С. 56-60]. На наш погляд, при здійсненні процесу відтворення достатньо застосовувати показники руху (коефіцієнт зростання, коефіцієнт оновлення, коефіцієнт ліквідації), стану (коефіцієнт зносу) та ефективності використання (виробництво валової продукції та валового доходу з одиниці земельної площі й з розрахунку на середньорічного працівника, фондододача, фондомісткість продукції) основних засобів.

Власні кошти складають основну частину джерел фінансування відтворення основних засобів сільського господарства. Для їх зростання необхідна активна державна підтримка сільськогосподарських підприємств спрямована як на підвищення фінансових результатів, так і на формування оптимальної амортизаційної політики. Незважаючи на високу частку фінансування за рахунок кредитів банків та інших позик, цей напрямок потребує подальшого розвитку. Необхідні зміни амортизаційної політики в Україні, спрямовані на сприяння формуванню джерел фінансування відтворення основних засобів підприємств. Саме тому, на думку багатьох економістів, необхідно максимально спрямувати господарську діяльність підприємства та його ресурси на відтворення основних засобів, а також зацікавити товаровиробника до високопродуктивної праці на базі постійного технічного оновлення, формування внутрішньогосподарських фондів споживання і нагромадження при своєчасних взаєморозрахунках і внесенні податків та платежів до бюджету. Активна науково-технічна, структурна та інвестиційна політика є однією з вирішальних умов досягнення мети і стратегічних цілей ринкових реформ.

Список використаних джерел

1. Котковський В.С. Відтворення основних засобів та його фінансове забезпечення на підприємствах залізничної промисловості України: Автореф. дис. канд. екон. наук / Київський національний економічний університет. – К., 2001. – 16 с.